

dsz

DE STANDAARD - MAANDBLAD - MAI 2020

WHATCHAPP

Theater via Whatsapp

Before/After: technisch hoogstandje maar geen theaterervaring. © Andreas Ethen

Digitaal theater

Samen alleen in het coronatheater

Zullen Zoomtheater, virtuele schouwburg en WhatsApp-performances de toekomst van de podiumkunsten voorgoed veranderen? Voorlopig ziet het er nog niet naar uit. Gelukkig maar.

CHARLOTTE DE SOMVIELE

Het zijn lastige tijden voor theaterliefhebbers. Ja, er is het platform 'Podium aan huis' waarmee je voorstellingen uit de oude doos kunt herbeleven in je woonkamer. Maar de magische ervaring in het hier en nu valt onmogelijk te capteren.

Het was natuurlijk maar een kwestie van tijd voor theatermakers gingen experimenteren met de live vertelmogelijkheden van de media die sinds 13 maart ons leven zijn gaan bepalen. Zo beleefde vorige week *Before/After* van het Nederlandse collectief NITE zijn online-première in een speciaal gebouwde virtueel theater. Meer dan 4.000 toeschouwers woonden het spektakel bij, dat met negen camera's enkele uren voor de sluiting van de theaters werd opgenomen.

Voor de voorstelling kon je korte performances 'bezoeken', genaakt door kunstenaars in thuisisolatie. In de bar was er speciaal Nite-bier te verkrijgen. Op Zoom waren er after-party's. En als je de weg kwijtraakte, kon je altijd terecht bij enkele lieve robots in de lobby.

Ecologisch alternatief

Ontwerper Martijn Halte maakte voor NITE een knap interactief design. Maar hoe je het ook draait of keert: *Before/After* blijft een technisch hoogstaande video van een theatervoorstelling. De camera's zegen waar je moet kijken, je blik laten rondwalen is geen optie. Het valt ook op hoe artistiek de voorstelling er in 2D uitziet. Acteurs met gekke

schmink, pruiken en een indringende blik? In de theaterzaal is het een code die je met plezier aanvaardt, op scherm wordt dat 'doen alsof' al gauw een beetje knullig. Acteren voor de camera is wezenlijk anders dan voor een levend publiek. Toch hoopt regisseur Guy Weizman het platform in de toekomst verder uit te bouwen. Als ecologisch alternatief voor internationale tournees heeft het zeker potentieel.

Verstrooiing

Mathijs F. Scheepers en Korneel Hamers van het Antwerpse gezelschap Skagen creëerden dan weer een eerste 'social network'-voorstelling op WhatsApp, dat voor de gelegenheid omgedoopt werd tot Whatchapp. Wie inschrijft, ontzandt in realtime berichtjes. Een maand lang kun je zo stiekem de ontluikende liedje volgen tussen de dyslectische Emmi en de taalpsycholoog Leo.

Hoe charmant dit vervolgv verhaal: je ook is, de grens met spam is dun. Het heerlijke aan theater is net dat het dictatoriaal is. Anderhalf uur word je verplicht om naar iets te kijken, zonder wifi, reclame of pauze. Theater is geheugenkunst, een oefening in concentratie. Hoe zal het nieuwe digitale theater zich tegen deze aandachtsverstrooiing wapenen?

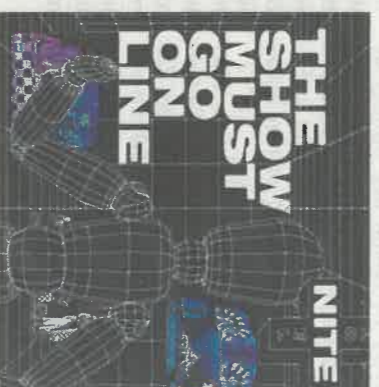
En wat met het publiek dat over alles zijn zegje wil doen? '*Just drop your comments below, we are stand-by*', zei Guy Weizman nog snel voor de show. Ja, theater is een bijzonder medium omdat het mensen samenbrengt, maar die houden tijdens een reguliere voorstelling wel lekker ge-woon hun mond.

Jaar in quarantaine

Ook wie *Before/After* via Zoom bekijkt, moet erbij nemen dat het hele publiek mee in beeld zit en wellicht de helft van de tijd zichzelf zit te ob-

serveren. Het Britse collectief Forced Entertainment, al dertig jaar bekend om hun absurde collagesstukken, maakte die sociale verveemding als mediakritiek slim tot inzet van hun eerste Zoom-voorstelling *End meeting for all*.

Acteren voor de camera is wezenlijk anders dan voor een levend publiek

© Nite

'*Can anyone hear me?*' lamentteert actrice Claire Marshall terwijl ze met een grijze pruik op doet alsof ze al een jaar in quarantaine is. Op het andere scherm maakt haar collega een kubistische montage met flessen gin. Melancholisch, alcoholisch, is er vandaag nog een verschip? De *new togetherness* waarmee we in deze coronatijden graag dwepen, blijkt toch vooral een kwestie van 'samen alleen'.

Tickets kopen voor 'Whatchapp'.

(start: 6 mei) doe je via De Studio.

De tweede en derde aflevering van 'End meeting for all' is te zien op 5 en 12 mei (via YouTube).